

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Gdańsku

LGD.410.015.03.2016

P/16/060

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Gdańsku

ul. Wały Jagiellońskie 36, 80-853 Gdańsk

T +48 58 768 36 00, F +48 58 768 36 05

lgd@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/16/060 – Wsparcie przedsiębiorczości przez regionalne fundusze poręczeniowe i pożyczkowe
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku
Kontrolerzy	1. Dariusz Jurczuk, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LGD/81/2016 z dnia 09.09.2016 r. 2. Piotr Lewandowski, doradca techniczny, upoważnienie do kontroli nr LGD/96/2016 z dnia 27.09.2016 r. (dowód: akta kontroli str. 1-4)
Jednostka kontrolowana	Pomorski Fundusz Pożyczkowy Sp. z o. o., ul. Szara 32-33, 80-116 Gdańsk (dalej: „Fundusz” lub „Spółka”)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Aneta Grzębska – Prezes Zarządu (dalej: „Prezes Zarządu”) (dowód: akta kontroli str. 5, 28)

Ocena ogólna i jej uzasadnienie

II. Ocena kontrolowanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli ocenia, że Fundusz w okresie objętym kontrolą¹, w szczególności wspierał mikro przedsiębiorców, udzielając im 1.739 pożyczek na kwotę 106.918,0 tys. zł. Stanowiło to niespełna 95% łącznej liczby i prawie 87% wartości podpisanych umów. Istotny udział ilościowy w portfelu pożyczkowym miały startupy (42,8%). Fundusz był dobrze przygotowany do udzielenia wsparcia przedsiębiorcom. Zasady wyboru wnioskodawców oraz udzielania pożyczek były zgodne z zakresem jego działalności, a pożyczki udzielano przedsiębiorcom, w sposób prawidłowy (poza jednym błędem formalnym), z uwzględnieniem założonej w poszczególnych projektach dofinansowanych ze środków UE, grupy docelowej pożyczkobiorców (tylko w jednym przypadku nie osiągnięto wskaźnika udzielenia 25% jednostkowych pożyczek dla startupów). Prowadzona aktywna działalność promocyjna, w tym współpraca z instytucjami finansowymi, skierowana była na dotarcie do wspomnianej wyżej grupy. Byli to między innymi przedsiębiorcy spoza aglomeracji trójmiejskiej i prowadzący działalność na terenie województwa warmińsko-mazurskiego. Fundusz, zgodnie z wewnętrznymi regulacjami, prowadził monitoring wykorzystania wsparcia, a sporządzana sprawozdawczość dostarczała informacji zgodnie z warunkami określonymi przez ich odbiorców.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Przygotowanie Funduszu do udzielania wsparcia przedsiębiorcom

Opis stanu faktycznego

1.1. Fundusz został utworzony na podstawie umowy spółki w dniu 4 listopada 2004 r. Według stanu na dzień utworzenia, kapitał zakładowy Spółki wynosił 4.316,0 tys. zł, a największymi jej udziałowcami były: Województwo Pomorskie – 82,4%, Gmina Miasta Gdańska – 6,9%, Gmina Miasta Gdyni – 2,5%, Gmina Miasta Słupska – 1,2% i Gmina Miasta Sopotu – 0,7%.

¹ Lata 2013-2016 (I półrocze), a także działania wcześniejsze i późniejsze, o ile miały wpływ na zjawiska będące przedmiotem kontroli.

Według stanu dzień 30 czerwca 2016 r., kapitał zakładowy Spółki wynosił 15.644,8 tys. zł, a największymi udziałowcami były: Województwo Pomorskie – 84,7%, Gmina Miasta Gdańska – 5,8%, Gmina Miasta Słupska – 3,2%, Gmina Miasta Gdyni – 2,3% i Gmina Miasta Sopotu – 1,4%.

(dowód: akta kontroli str. 6-19)

1.2. W okresie objętym kontrolą Fundusz działał w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, której czas trwania był nieograniczony. Siedzibą Spółki był Gdańsk i działała ona na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej. Przedmiotem działalności Funduszu były:

- pozostałe formy udzielania kredytów (PKD 64.92.Z)²;
- pozostałe doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania (PKD 70.22.Z);
- pozostała działalność usługowa w zakresie informacji, gdzie indziej nieklasyfikowana (PKD 63.99.Z).

Spółkę reprezentował oraz prowadził jej sprawy Zarząd jednoosobowy³.

Zgodnie z umową z dnia 4 listopada 2004 r. celem działania Spółki było wspieranie rozwoju mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców działających na terenie województwa pomorskiego, poprzez ułatwianie im dostępu do finansowania dłużnego, w drodze udzielania im pożyczek na cele związane z podejmowaniem i prowadzeniem działalności gospodarczej.

Według stanu na 30 czerwca 2016 r. celem działania Spółki było wspieranie rozwoju mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców, poprzez ułatwianie im dostępu do finansowania dłużnego, w drodze udzielania im pożyczek na cele związane z podejmowaniem i prowadzeniem działalności gospodarczej, a także wspieranie wszelkich przedsięwzięć i inicjatyw służących rozwojowi przedsiębiorczości, w tym również z dziedziny ekonomii społecznej, realizowanych przez organizacje pozarządowe⁴.

(dowód: akta kontroli str. 6-19)

Prezes Zarządu wyjaśniła, że powstanie Spółki było wynikiem zobowiązań zawartych w Kontrakcie Wojewódzkim dla Województwa Pomorskiego na 2004 r. zawartym pomiędzy Województwem Pomorskim a Radą Ministrów RP, będąc elementem Rządowego programu rozbudowy funduszy pożyczkowych i poręczeniowych dla małych i średnich przedsiębiorstw na lata 2002-2006 (Kapitał dla Przedsiębiorczych).

Fundusz jest jednostką samofinansującą, spółką prawa handlowego – nie ma charakteru zarobkowego. Umowa Spółki wyłącza możliwość podziału dywidendy

² Podklasa ta obejmuje działalność związaną z usługami finansowymi dotyczącymi przede wszystkim udzielania kredytów przez instytucje nie objęte pośrednictwem pieniężnym, tj.:

- udzielanie kredytów konsumpcyjnych,
- finansowanie handlu międzynarodowego,
- zapewnienie długoterminowego finansowania działalności przemysłowej,
- pożyczki pieniężne poza systemem bankowym,
- udzielanie kredytów mieszkaniowych przez specjalistyczne instytucje, nieprzyjmujące depozytów,
- udzielanie pożyczek pod zastaw (np. działalność lombardów).

³ W okresie objętym kontrolą Prezesami Zarządu Spółki byli: Pan Sławomir Koprowski do 30 listopada 2015 r., Pan Krzysztof Szymański od 1 grudnia 2015 r. do 30 czerwca 2016 r. i Pani Aneta Grzębska od 01 lipca 2016 r.

⁴ Zgodnie z uchwałą nr 7/2011 Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników Spółki Pomorski Fundusz Pożyczkowy Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z dnia 23 listopada 2011 r. w sprawie przyjęcia nowego tekstu jednolitego Umowy Spółki.

między udziałowców; wypracowany zysk w całości przeznaczony może być tylko na kapitał zapasowy lub wyodrębniony księgowo fundusz kapitałowy służący realizacji celów spółki.

Podstawową działalnością Funduszu jest działalność pożyczkowa polegająca na nieprzerwanym proponowaniu usług w zakresie pożyczkowym, powszechnie dostępnym dla przedsiębiorców, ograniczone terytorialnie do obszaru określonego umową o dofinansowanie. Fundusz w ramach podstawowej działalności oferuje w swoich placówkach zlokalizowanych na terenie całego województwa pomorskiego bezpłatne doradztwo w zakresie prowadzenia i finansowania działalności gospodarczej, jak i pomoc w skompletowaniu niezbędnych do udzielenia pożyczki dokumentów.

(dowód: akta kontroli str. 20-27)

1.3. Z wyjaśnień Prezes Zarządu wynika, że Fundusz nie był zobowiązany do przygotowania własnej definicji „luki finansowej” na potrzeby prowadzonej działalności.

Pojęcie „luki finansowej” było definiowane na szczeblu Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym, a ukierunkowanie interwencji odbywało się na szczeblu Menadżera JEREMIE⁵ (dalej: „Menadżer”) lub Instytucji Pośredniczącej⁶ (dalej: „IP”), którzy organizując konkursy dla pośredników finansowych określali parametry poszczególnych instrumentów zwrotnych na potrzeby dotarcia do grupy docelowej znajdującej się w zdefiniowanej luce finansowej. Zgodnie z przyjętą definicją, w obszarze luki finansowej znajdują się w szczególności mikro i małe przedsiębiorstwa, w tym przedsiębiorstwa o krótkiej historii działania na rynku – tzw. startupy oraz przedsiębiorstwa zlokalizowane na obszarach słabo zurbanizowanych. Projekty realizowane przez Fundusz w ramach Inicjatywy JEREMIE (Działanie 1.3 w ramach RPO) oraz Działania 1.4 Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego były ograniczone do mikro i małych przedsiębiorstw, zgodnie z wynikami wskazanymi w raporcie *„Analiza luki finansowej w województwie pomorskim w zakresie dostępu przedsiębiorców do zwrotnych instrumentów finansowych w kontekście realizacji Działania 1.3 Pozadotacyjne instrumenty wsparcia MŚP w ramach regionalnego programu operacyjnego dla województwa pomorskiego na lata 2007-2013 w drodze Inicjatywy JEREMIE”* z dnia 10 września 2008 r.

Umowy operacyjne lub umowy o dofinansowanie zawarte między Funduszem a Menadżerem lub IP określały docelową grupę wsparcia i były każdorazowo efektem przystąpienia przez Fundusz do konkursu ogłaszanego przez te podmioty, w którym określone były kryteria dostępu do uzyskania wsparcia. Ostateczny wybór pośrednika finansowego dokonywany przez Menadżera lub IP odbywał się na podstawie oceny dokumentacji konkursowej złożonej przez Fundusz, wskazującej m.in. prognozowane ilości mikro i małych przedsiębiorców, w tym startup'ów, którzy otrzymali pożyczkę.

W okresie realizacji danej umowy zadaniem Funduszu była weryfikacja wnioskodawcy/pożyczkobiorcy pod kątem spełnienia wszystkich kryteriów dostępu do środków opisanych w dokumentacji projektowej, zaakceptowanej przez Menadżera lub IP poprzez kartę oceny formalnej wniosku o pożyczkę.

(dowód: akta kontroli str. 20-27)

⁵ Bank Gospodarstwa Krajowego. Na mocy porozumień zawartych pomiędzy: Bankiem Gospodarstwa Krajowego, Funduszem i Pomorskim Funduszem Rozwoju Sp. z o.o. (dalej: „PFR”), PFR wstąpił we wszelkie prawa i przejął do dalszego wykonywania wszelkie obowiązki BGK w ramach inicjatywy JEREMIE – dowód akta kontroli str. 851-859.

⁶ Województwo Pomorskie, Agencja Rozwoju Pomorza S.A., Bank Gospodarstwa Krajowego.

Według Prezes Zarządu w strukturze pożyczkobiorców dominują mikro przedsiębiorstwa (ok. 90% portfela). Polityka pożyczkowa Funduszu zakłada maksymalizację dostępności zewnętrznych źródeł finansowania dla najmniejszych podmiotów gospodarczych.

Z łącznej liczby pożyczek udzielonych w okresie 2013-2016 (I półrocze) ponad 42,8% stanowią pożyczki „Na start” – w zależności od realizowanej umowy operacyjnej lub umowy o dofinansowanie, pożyczki były udzielone podmiotom działającym na rynku krócej niż 24 m-ce lub 6 m-cy. Osoby rozpoczynające działalność gospodarczą lub będące w początkowej fazie działalności gospodarczej, co do zasady nie mają możliwości pozyskania kredytu inwestycyjnego na działalność gospodarczą, w związku z prowadzoną przez instytucje komercyjne polityką kredytową. Minimalny – akceptowany przez Menadżera lub IP – pułap wsparcia starterów (start'upów) w ramach danego projektu wskazany został przez Fundusz każdorazowo w biznesplanie składanym do wniosku o przyznanie dofinansowania. W każdej z realizowanych umów Fundusz przekraczał prognozowane i zaakceptowane przez Menadżera wskaźniki „start'up”⁷.

Fundusz starał się dywersyfikować działalność pożyczkową na terenie całego województwa pomorskiego. Pożyczki udzielane podmiotom działającym poza aglomeracjami Trójmiasta i Słupska, na terenach słabiej zurbanizowanych, stanowiły w ostatnich latach działalności Funduszu ponad 66% całości portfela.

Według Prezes Zarządu, jak wskazuje wprost raport Polskiego Związku Funduszy Pożyczkowych z 2015 r. (dalej: „PZFP”) „Rynek Funduszy Pożyczkowych w Polsce”, fundusze pożyczkowe w 2015 r. zwiększyły ilość udzielonych pożyczek przy utrzymaniu łącznej wartości przeznaczanej na pożyczki. Mimo ogólnego trendu, który był charakterystyczny dla wszystkich funduszy w Polsce, Spółka zajmowała 2. miejsce w Polsce pod względem liczby udzielonych w 2015 r. pożyczek i jednocześnie była dopiero na 55. miejscu w zakresie przeciętnej wartości pożyczek. Fundusz na tle Polski wyróżnia się portfelem pożyczek ukierunkowanych na przedsiębiorstwa nie leżące w kręgu zainteresowań komercyjnego rynku finansowego. Opracowanie PZFP wskazuje wprost, że fundusze nigdy nie konkurowały i nie będą konkurować z bankami.

(dowód: akta kontroli str. 20-27)

1.4. Fundusz nie został zarejestrowany w Krajowym Systemie Usług.

Z wyjaśnień Prezes Zarządu wynika, że w celu zapewnienia wysokiej jakości usług, poprawy poziomu zarządzania i kontroli oraz udoskonalenia wewnętrznej organizacji pracy Spółka wdrożyła zintegrowany system zarządzania jakością i bezpieczeństwa informacji w zakresie świadczenia usług polegających na udzielaniu pożyczek według norm PN-EN ISO 9001:2009, PN-ISO/IEC 27001:2014-12:

- wdrożenie systemu zarządzania jakością opartego o wymagania PN-EN ISO 9001:2009 gwarantowało poprawę skuteczności i efektywności procesów w organizacji, bezpieczeństwo prawne, prawidłową realizację usług finansowych oraz rzetelną obsługę wszystkich Klientów w trakcie udzielania pożyczek;
- system zarządzania bezpieczeństwem informacji oparty o wymagania normy PN-ISO/IEC 27001:2014-12 gwarantował realizację wymagań prawnych względem ochrony danych osobowych oraz pozwalał zapewnić bezpieczeństwo informacji uzyskanych od klientów – gromadzonych w trakcie realizacji usług finansowych.

(dowód: akta kontroli str. 20-27)

⁷ Z wyjątkiem umowy nr 2.2/2011/FPJWP/1/039/NL/178.

1.5. Zasady wyboru wnioskodawców i warunki udzielania pożyczek obowiązujące w okresie objętym kontrolą były zgodne z zakresem działalności Funduszu. Zostały one określone w umowach zawartych z Menedżerem lub IP (dotyczyły łącznie 11 umów, w wyniku zawarcia których udzielano pożyczek), uchwałach Rady Nadzorczej Spółki (dalej: „uchwała RN”) oraz zarządzeniach wewnętrznych Prezesa Zarządu (dalej: „zarządzenie PZ”), tj. m.in.:

- uchwałach RN w sprawie: uchwalenia regulaminów poszczególnych projektów⁸, z których udzielano pożyczek oraz przyjęcia Regulaminu Komisji Pożyczkowej „Programu Mikrofinansowania” Spółki⁹;
- zarządzeniach PZ w sprawie wprowadzenia: Instrukcji Pożyczkowych¹⁰, bądź Instrukcji Udzielania Pożyczek¹¹, Instrukcji Windykacji¹², Instrukcji „Monitoring i Kontrole”¹³, Instrukcji Wekslowej¹⁴, wprowadzenia Kart oceny formalnej wniosku o pożyczkę¹⁵ oraz oprocentowania i stawek prowizyjnych¹⁶.

(dowód: akta kontroli str. 29-147)

W Instrukcjach Pożyczkowych i Instrukcji Udzielania Pożyczek uregulowano m. in. zasady dotyczące analizy wniosku o udzielenie pożyczki. W ramach analizy ryzyka dokonywano ocen w czterech płaszczyznach (w skali od 1 (bardzo niski) do 5 (bardzo wysoki):

- ryzyka związanego z rzetelnością pożyczkobiorcy i jego motywacją do spłaty;
- ryzyka związanego z umiejętnościami pożyczkobiorcy jako przedsiębiorcy;
- ryzyka związanego z przedsiębiorstwem pożyczkobiorcy;
- ryzyka związanego z przepływami gotówki w przedsiębiorstwie.

Ponadto, powyższym rodzajom ryzyka przypisano wagi w zależności od kwoty pożyczki. Końcowej oceny przedsiębiorcy dokonywano określając w sześciostopniowej skali¹⁷ stopień ryzyka, któremu przypisywano grupę ryzyka i jego poziom oraz rating¹⁸.

(dowód: akta kontroli str. 36-75)

1.5.1. W Metrykach Produktu Finansowego, stanowiących załączniki do umów operacyjnych – pożyczek globalnych w ramach inicjatywy JEREMIE, uregulowano szczególne zasady udzielania jednostkowych pożyczek, w tym m.in.:

⁸ W przypadku inicjatywy JEREMIE regulaminy dotyczyły każdej z podpisanych umów operacyjnych – pożyczki globalnej.

⁹ Na podstawie Uchwały nr 29/05 RN z dnia 26 października 2005 r. Na mocy postanowień tego regulaminu w skład Komisji Pożyczkowej wchodziło 6 członków, w tym Prezes Zarządu Spółki. Spośród wymienionego składu, 5 członków nie było pracownikami Funduszu.

¹⁰ Zarządzenie PZ z dnia 5 lipca 2012 r. w sprawie wprowadzenia zmian do Instrukcji Pożyczkowych, m.in. na podstawie którego określono tekst jednolity Instrukcji.

¹¹ Zarządzenie PZ z dnia 8 października 2015 r. nr 26/2015 w sprawie wprowadzenia nowej Instrukcji Udzielania Pożyczek.

¹² Zarządzenie PZ z dnia 22 października 2013 r. w sprawie wprowadzenia Instrukcji Windykacji.

¹³ Zarządzenie PZ z dnia 31 października 2014 r. w sprawie wprowadzenia Instrukcji „Monitoring i Kontrole”; Zarządzenie PZ z dnia 31 marca 2015 r. w sprawie wprowadzenia zmiany do Instrukcji „Monitoring i Kontrole”.

¹⁴ Zarządzenie PZ z dnia 30 października 2014 r. w sprawie wprowadzenia Instrukcji Wekslowej.

¹⁵ Zarządzenie PZ z dnia 28 sierpnia 2014 r. w sprawie wprowadzenia Karty oceny formalnej wniosku o pożyczkę JEREMIE, Rozwoju Polski Wschodniej i RPO WP.

¹⁶ Przykładowo zarządzenia PZ z: 28 grudnia 2012 r.; 2 stycznia 2014 r.; 4 lutego 2014 r.; 30 października 2014 r.; 31 grudnia 2014 r.; 16 marca 2015 r.; 1 kwietnia 2015 r.; 1 lutego 2016 r.

¹⁷ Skale podano w przypisie 79.

¹⁸ Rating na mocy zarządzenia wewnętrznego PZ z dnia 8 października 2015 r. nr 26/2015.

- część jednostkowych pożyczek powinno być przeznaczona na finansowanie Straturów¹⁹ (90 umów w przypadku umowy nr 2.4/2013/FPJWP/3/159, 25% umów w przypadku umowy nr 2.2/2011/FPJWP/1/039/NL/178, 35 umów w przypadku umowy nr 2.5/2014/FPJWP/8/217, 25% umów w przypadku umowy nr 2.2/2011/FPJWP/1/039/NL-2/260);
- pożyczki mogły być udzielone na warunkach rynkowych²⁰ lub warunkach korzystniejszych niż rynkowe²¹;
- pożyczkobiorcy ubiegający się o przyznanie jednostkowej pożyczki m.in.:
 - nie mogli być przedsiębiorcami znajdującymi się w trudnej sytuacji w rozumieniu pkt. 20 Wytycznych dotyczących pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorstw niefinansowych znajdujących się w trudnej sytuacji²²;
 - powinni być mikro lub małym przedsiębiorstwem w rozumieniu przepisów załącznika nr I Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu;
 - powinni być osobami fizycznymi, osobami prawnymi, albo jednostkami organizacyjnymi niebędącymi osobami prawnymi, którym właściwa ustawa przyznaje zdolność prawną, prowadzącymi działalność gospodarczą na terenie województwa pomorskiego; nie posiadają zaległości w zakresie jakichkolwiek podatków, w tym również podatków stanowiących źródła dochodów jednostek samorządu terytorialnego w rozumieniu ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego²³, co powinno zostać potwierdzone stosownymi zaświadczeniami wydanymi na rzecz pożyczkobiorców przez właściwe organy podatkowe (w szczególności naczelników urzędów skarbowych oraz wójta, burmistrza, prezydenta miasta) lub oświadczeniami złożonymi przez pożyczkobiorców;
- jednostkowe pożyczki musiały być udzielane na finansowanie działalności gospodarczej mikro lub małego przedsiębiorcy prowadzonej na terenie województwa pomorskiego w zakresie jej budowy, rozbudowy lub rozszerzenia działalności gospodarczej²⁴;
- jednostkowe pożyczki nie mogły być przeznaczone na:
 - cele niezwiązane bezpośrednio z działalnością gospodarczą mikro lub małego przedsiębiorcy;
 - pokrywanie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej lub na cele konsumpcyjne;
 - spłatę pożyczek oraz spłatę zobowiązań publiczno-prawnych;

¹⁹ Z wyjątkiem umów nr: 2.3/2012/FPJWP/3/089/NL-2/264, 2.3/2012/FPJWP/3/089/NL/201, 2.3/2012/FPJWP/3/089.

²⁰ Według stopy referencyjnej obliczanej przy zastosowaniu obowiązującej stopy bazowej oraz marży ustalonej w oparciu o Komunikat Komisji Europejskiej w sprawie zmiany metody ustalania stóp referencyjnych i dyskontowych (Dz. Urz. UE C 14 z dn. 19.01.2008r.) oraz po przeprowadzeniu ryzyka analizy niespłacenia zaciągniętego przez przedsiębiorcę zobowiązania na podstawie wdrożonej i zaakceptowanej w sektorze finansowym metodologii wyznaczania współczynnika ryzyka.

²¹ Zgodnie z zasadami udzielania pomocy de minimis, o których mowa w Rozporządzeniu Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis oraz w rozporządzeniu Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 26 października 2011 r. w sprawie udzielania pomocy ze środków instrumentów inżynierii finansowej w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. 2016 poz. 1193).

²² Dz. Urz. UE C 249/1 z 31.07.2014 r.

²³ Dz. U. z 2016 r. poz. 198, ze zm.

²⁴ w przypadku umów nr: 2.3/2012/FPJWP/3/089/NL-2/264, 2.5/2014/FPJWP/8/217, 2.2/2011/FPJWP/1/039/NL-2/260 z zastrzeżeniem ograniczeń wskazanych w sekcji 3.2 Noty wyjaśniającej w zakresie instrumentów inżynierii finansowej zgodnie z art. 44 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 COCOF_10-0014-05-EN z dnia 8 lutego 2012 r.

- współfinansowanie wydatków z innych funduszy UE, bądź wydatków współfinansowanych z innego, wspólnotowego instrumentu finansowego.

(dowód: akta kontroli str. 158-165, 175-183, 193-199, 210-217, 228-236, 246-253, 264-271)

1.5.2. W umowie o dofinansowanie Projektu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013 – działanie 1.4 – „Systemowe wspieranie przedsiębiorczości” w ramach projektu: „Dokapitalizowanie Pomorskiego Funduszu Pożyczkowego Sp. z o.o.” (dalej: „RPO”) oraz umowie o dofinansowanie projektu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013 - działanie 1.4 – „Systemowe wspieranie przedsiębiorczości” – tytuł projektu: „Program mikrofinansowania dla mikro i małych przedsiębiorców spoza Trójmiasta” (dalej: „RPO 1.4_3”), Fundusz został zobowiązany do udzielania pożyczek na podobnych zasadach, jak w przypadku pożyczek w ramach inicjatywy JEREMIE, z wyjątkiem założenia, że część pożyczek powinna być udzielona Startupom.

W przypadku RPO 1.4_3 grupę docelową zawężono do mikro i małych przedsiębiorców na finansowanie działalności gospodarczej prowadzonej na terenie województwa pomorskiego z wyłączeniem Trójmiasta²⁵.

(dowód: akta kontroli str. 272-353)

1.5.3. W umowie o dofinansowanie projektu „Kapitał na start. Mikropożyczki dla zakładających działalność gospodarczą” w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego (dalej: „PO KL”), Fundusz został zobowiązany do udzielania pożyczek zgodnie z wnioskiem oraz przepisami rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki²⁶.

Grupę docelową pożyczkobiorców stanowiły osoby fizyczne²⁷:

- które zamieszkują lub pracują lub uczą się na obszarze województwa pomorskiego w rozumieniu przepisów Kodeksu cywilnego²⁸ (zgodnie z art. 25 kc miejscem zamieszkania jest miejscowość, w której osoba ta przebywa z zamiarem stałego pobytu);
- które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą na terenie województwa pomorskiego;
- w okresie 12 miesięcy przed przystąpieniem do projektu nie posiadały zarejestrowanej działalności gospodarczej;
- które przeznaczą pożyczkę na cele obrotowe, obrotowo-inwestycyjne albo inwestycyjne bezpośrednio związane z planowanym rozpoczęciem działalności gospodarczej;

²⁵ Uchwała nr 2/16 RN z dnia 27 stycznia 2016 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu Działalności pożyczkowej „Programu Mikrofinansowania dofinansowanego w ramach Działania 1.4 (konkurs 1.4_3) Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013; uchwała nr 16/16 RN z dnia 6 maja 2016 r. w powyższej sprawie, uchylająca ww. uchwałę nr 2/16 RN.

²⁶ Dz. U. z 2016 r., poz. 1959, ze zm.

²⁷ Uchwała nr 13/13 RN z dnia 20 czerwca 2013 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu Projektu „Kapitał na start. Mikropożyczki dla zakładających działalność gospodarczą” realizowanego w ramach Działania 6.2 Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia Priorytetu VI Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013 w województwie pomorskim z dnia 20.06.2013 r.

²⁸ Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2016 r., poz. 380) – dalej: „kc”.

- które zarejestrują działalność gospodarczą po pozytywnej ocenie formularza rekrutacyjnego i złożeniu deklaracji uczestnictwa, a przed podpisaniem umowy.

(dowód: akta kontroli str. 354-397)

1.5.4. W umowie operacyjnej – pożyczka globalna w ramach projektu „Reporęczenia i pożyczki szansą na zwiększenie finansowania zewnętrznego MSP. Instrumenty wsparcia funduszy poręczeniowych i pożyczkowych w Polsce Wschodniej”, działanie 1.2. Instrumenty Inżynierii finansowej Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013 (dalej: „PO RPW”), uregulowano szczególne zasady udzielania jednostkowych pożyczek, w tym m.in.:

- pożyczki mogły być udzielone na warunkach rynkowych lub warunkach korzystniejszych, niż rynkowe;
- pożyczkobiorcy ubiegający się o przyznanie jednostkowej pożyczki m.in.:
 - nie byli przedsiębiorcami zagrożonymi w rozumieniu pkt. 9-11 komunikatu Komisji w sprawie wytycznych wspólnotowych dotyczących pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw²⁹;
 - byli mikro, małym lub średnim przedsiębiorstwem;
 - byli osobami fizycznymi, osobami prawnymi, albo jednostkami organizacyjnymi niebędącymi osobami prawnymi, którym właściwa ustawa przyznaje zdolność prawną, zarejestrowanymi, posiadającymi siedzibę i prowadzącym działalność gospodarczą na obszarze Polski Wschodniej;
- jednostkowe pożyczki musiały być udzielane na finansowanie działalności gospodarczej mikro, małego lub średniego przedsiębiorcy, w szczególności na finansowanie inwestycji polegających m.in. na zakupie, budowie lub modernizacji obiektów produkcyjno-usługowo-handlowych;
- jednostkowe pożyczki nie mogły być przeznaczane: wyłącznie na pokrywanie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej oraz cele konsumpcyjne, spłatę innych pożyczek i kredytów zaciągniętych w innych instytucjach finansowych oraz spłatę zobowiązań publiczno-prawnych.

(dowód: akta kontroli str. 398-422)

1.6. Dopuszczalne poziomy uszkodowości, rozumiane jako stosunek kapitału wypowiedzianego do wartości projektu, zostały określone dla poszczególnych projektów. Wartości te kształtowały się w zależności od rodzaju projektu na poziomie 10% (JEREMIE 1, PO KL) lub 15% (RPO, pozostałe JEREMIE i PO RPW). Według stanu na dzień 30.06.2016 r. wskaźniki Funduszu w przedmiotowym zakresie kształtowały się od 3,15% w PO KL (przy zakładanym poziomie 10%) do 9,1% w JEREMIE 2 (przy zakładanym poziomie 15%).

(dowód: akta kontroli str. 426)

1.7. W Funduszu nie prowadzono analiz potrzeb pożyczkowych przedsiębiorców na podstawie własnych badań, natomiast korzystano z opracowań zewnętrznych wymienionych w pkt. 1.3 niniejszego wystąpienia pokontrolnego obejmujących m.in. zagadnienia dotyczące luki finansowej.

Prezes Zarządu wyjaśniła m.in., że poszczególne grupy docelowe pożyczkobiorców określone są każdorazowo przez Menadżera w dokumentach projektowych realizowanych programów mikrofinansowania (metryka produktu, zapisy umowy

²⁹ Dz. Urz. UE C 244 z 01.10.2004 r.

operacyjnej lub umowy o dofinansowanie projektu), na podstawie których Fundusz ostatecznie kwalifikuje przedsiębiorców do wsparcia.

(dowód: akta kontroli str. 427-431)

1.8. W badanym okresie w Funduszu podejmowano różne działania promocyjne na stronach internetowych, portalach społecznościowych, w prasie, na Pomorskim Forum Przedsiębiorczości oraz w ramach współpracy z organizacjami i instytucjami wspierającymi rozwój przedsiębiorczości. Ponadto prowadzono działania promocyjne poprzez, w szczególności:

- w 2013 r.: uczestnictwo w programie TVN 24 CNBC „Blajer mówi: Biznes”³⁰, zmianę szaty graficznej strony internetowej Funduszu³¹, organizację trzech seminariów w ramach partnerskiego projektu „Znajdź niszę - wspieranie przemysłów kreatywnych”³², skierowanych do wszystkich przedsiębiorczych i aktywnych osób, które planowały podjąć lub już prowadziły własną działalność gospodarczą w szeroko pojętej branży kreatywnej; w dniu 19 czerwca 2013 r. Fundusz został uhonorowany statuetką w kategorii „Nagroda BGK za wyróżniającą się realizację projektu JEREMIE w regionie i wspieranie z sukcesem lokalnej przedsiębiorczości”;
- w 2014 r.: kampanię informacyjno-promocyjną w TVP Gdańsk z okazji obchodów 10-lecia swojej działalności (dwa odcinki programu publicystyczno-gospodarczego „Forum Gospodarcze”)³³, galę z okazji rocznicy 10-lecia działalności³⁴;
- I półrocze 2016 r.: promocję w następujących środkach masowego przekazu: Dziennik Bałtycki, Telewizja Tetka TV, Radio Gdańsk, Radio Plus, Radio Kaszebe, Radio RMF MAX, cykl spotkań organizowanych przez Uniwersytet Gdański ze studentami z Wydziału Zarządzania informujących o działaniu instytucji okołobiznesowych, w tym Funduszu;
- realizację strategii marketingowej projektu pn. „Powiatowe Centra Informacyjne Pomorskiego Funduszu Pożyczkowego Sp. z o.o. i Pomorskiego Regionalnego Funduszu Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o.”, która odbywała się m.in. dzięki usłudze pozycjonowania stron, która zdaniem Funduszu stanowi jedną z bardziej efektywnych form reklamy³⁵.

(dowód: akta kontroli str. 432-530)

Zdaniem Prezes Zarządu, efektem prowadzonych przez Fundusz działań promocyjnych jest realizowanie w pełni założeń ujętych w biznesplanach. Należy nadmienić, iż w ostatnich latach działalności Spółki skuteczność działań informacyjno – promocyjnych przekłada się wprost na:

³⁰ W którym przeprowadzono rozmowę na temat udzielanych pożyczek z projektu „Dokapitalizowanie Pomorskiego Funduszu Pożyczkowego Sp. z o.o.” w ramach 1.4 RPO dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013.

³¹ Strona została wyposażona w system administrowania CMS, co umożliwia udostępnianie i aktualizowanie istotnych informacji na bieżąco.

³² Seminaria poświęcone były zagadnieniom związanym z wizerunkiem, kreowaniem swojej marki oraz strategii zdobywania rynków i wdrażania nowych produktów. Prezentowany był również blok poświęcony promocji Funduszu.

³³ Promocja realizowanych przez Fundusz programów mikrofinansowania: „Kapitał na start. Mikropożyczki dla zakładających działalność gospodarczą” w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki oraz Inicjatywę JEREMIE.

³⁴ Podczas uroczystej gali sześć firm wyróżniono tytułem *Ambasadora Pomorskiego Funduszu Pożyczkowego* za przykład budowania potencjału firmy z wykorzystaniem funduszy samorządowych i unijnych. W czasie uroczystości wyróżnione zostały również instytucje współpracujące z Pomorskim Funduszem Pożyczkowym Sp. z o.o.

³⁵ PCI powstały w 12 powiatach województwa pomorskiego w związku z realizacją wspólnego projektu Funduszu oraz Pomorskiego Funduszu Pożyczkowego Sp. z o.o. pn. „Powiatowe Centra Informacyjne Pomorskiego Funduszu Pożyczkowego Sp. z o.o. i Pomorskiego Regionalnego Funduszu Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o.” w ramach działania 1.4 Systemowe wspieranie przedsiębiorczości Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013.

- skalę ilości wspartych przedsiębiorców (wskaźnik jest rokrocznie wyższy niż zakładany w planach);
- strukturę portfela pożyczkobiorców Funduszu – wzrasta wskaźnik pożyczkobiorców spoza aglomeracji trójmiejskiej i ślupskiej; w pierwszym półroczu 2016 r. przekroczył poziom 72% całego portfela Funduszu.

(dowód: akta kontroli str. 427-431)

1.9. Na podstawie informacji otrzymanych od sześciu banków z obszaru działalności Funduszu wynikało, że do tej pory żaden z nich nie współpracował z Funduszem, a ewentualną współpracą zainteresowane były dwa banki.

(dowód: akta kontroli str. 531-538)

1.10. W okresie objętym kontrolą koszty Funduszu związane z działalnością promocyjną wyniosły łącznie 288,5 tys. zł (nie ponoszono kosztów ze środków własnych), z tego: w ramach inicjatywy JEREMIE – 214,8 tys. zł, RPO 1.4 – 36,3 tys. zł, PO KL – 12,8 tys. zł i PO RPW – 24,5 tys. zł.

Średnio na jedną udzieloną przez Fundusz pożyczkę przypadało 0,2 tys. zł kosztów poniesionych na działania promocyjne, z tego w ramach inicjatywy JEREMIE – 0,2 tys. zł, RPO 1.4 – 0,1 tys. zł, PO KL – 0,05 tys. zł i PO RPW – 0,7 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 539-543, 842)

1.11. Z informacji otrzymanych przez NIK od:

- 19 przedsiębiorców, którym udzielono pożyczek³⁶, wynika, że najwięcej klientów Funduszu dowiedziało się o nim od znajomych (37%) oraz z Internetu (32%), zaś 16% ze spotkań biznesowych i innych źródeł, a 11% z prasy i instytucji publicznych;
- pięciu przedsiębiorców, z którymi nie podpisano umów pożyczki³⁷, wynika, że najwięcej klientów Funduszu dowiedziało się o nim od znajomych oraz z Internetu (40%) oraz ze spotkań biznesowych, za pośrednictwem instytucji publicznych i z innych źródeł (20%).

(dowód: akta kontroli str. 544-600)

W działalności Funduszu w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Fundusz był dobrze przygotowany do udzielenia wsparcia przedsiębiorcom. Opracowane zasady wyboru wnioskodawców oraz udzielania pożyczek były zgodne z zakresem działalności Funduszu. Prowadzona aktywna działalność promocyjna ukierunkowana była na dotarcie do zakładanej, w poszczególnych projektach dofinansowanych ze środków UE, grupy docelowej przedsiębiorców.

³⁶ Spośród 38, do których przesłano prośbę o udzielenie informacji (grupa wylosowana do badania w trakcie kontroli za pomocą programu Pomocnik Kontrolera).

³⁷ Spośród 20, do których przesłano prośbę o udzielenie informacji (grupa wylosowana do badania w trakcie kontroli za pomocą programu Pomocnik Kontrolera).

2. Udzielanie wsparcia przedsiębiorcom

2.1. W badanym okresie Fundusz udzielał pożyczek w ramach niżej wymienionych projektów dofinansowanych ze środków UE z:

- a) Projektu „Wsparcie przedsiębiorczości poprzez rozwój instrumentów inżynierii finansowej w ramach inicjatywy JEREMIE w województwie pomorskim” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013 (dalej: „JEREMIE”)³⁸. W okresie od 16.12.2011 r. do 17.09.2015 r. z Bankiem Gospodarstwa Krajowego – Menadżerem Funduszu Powierniczego zawarto ogółem 7 umów³⁹ na łączną kwotę limitu pożyczki globalnej – 92.575,2 tys. zł, w których zakończenie budowy portfela określono na dzień: od 23.12.2013 r. do 10.10.2016 r.;
- b) RPO na podstawie umowy nr UDA-RPPM 01.04.00-00-003/09-00 zawartej w dniu 11 grudnia 2009 r. z Województwem Pomorskim, reprezentowanym przez Agencję Rozwoju Pomorza S.A. z siedzibą w Gdańsku, na kwotę 12.313,1 tys. zł⁴⁰. Zakończenie realizacji Projektu określono na dzień 30.06.2012 r., z tym że zakończenie budowy portfela nastąpiło w dniu 31.12.2015 r.;
- c) RPO-1.4_3 na podstawie umowy nr UDA-RPPM 01.04.00-00-001/15 zawartej w dniu 15 grudnia 2015 r. z Województwem Pomorskim, reprezentowanym przez Agencję Rozwoju Pomorza S.A. z siedzibą w Gdańsku, na kwotę 15.000,0 tys. zł⁴¹. Zakończenie realizacji Projektu określono na następny dzień po dniu dokonania jednego obrotu środkami funduszu pożyczkowego, jednak nie później, niż w dniu 31.12.2016 r. z tym że zakończenie budowy portfela nastąpiło w dniu 30.09.2016 r.;
- d) PO KL na podstawie umowy nr UDA-POKL.06.02.00-22-143/12-00 zawartej w dniu 24 kwietnia 2013 r. z Województwem Pomorskim na kwotę 7.200,0 tys. zł⁴². Zakończenie realizacji projektu określono na dzień 30.04.2015 r. (zakończenie jednego pełnego obrotu środkami z puli dofinansowania);
- e) PO RPW na podstawie umowy nr 1/PG/POPW/2012/13 zawartej w dniu 18 listopada 2013 r. z Bankiem Gospodarstwa Krajowego. Wysokość limitu pożyczki globalnej określono na kwotę 5.000,0 tys. zł. Zakończenie realizacji projektu określono do dnia 30 kwietnia 2015 r.⁴³.

Ponadto Fundusz udzielał również pożyczek ze środków własnych, które w kolejnych latach okresu objętego kontrolą wynosiły od 552,7 tys. zł do 15 tys. zł⁴⁴.

(dowód: akta kontroli str. 148- 422, 601-603)

³⁸ Działania 1.3 „Pozadotacyjne instrumenty finansowe dla MŚP”.

³⁹ W tym: 4 umowy w ramach nowego limitu tzw. rewolwingu (2.2/2011/FPJWP/1/039/NL/178, 2.3/2012/FPJWP/3/089/NL/201, 2.2/2011/FPJWP/1/039/NL-2/260, 2.3/2012/FPJWP/3/089/NL-2/264).

⁴⁰ Całkowite wydatki kwalifikowalne Projektu wynosiły nie więcej niż 16.417,5 tys. zł, w tym środki z EFRR – 12.313,1 tys. zł, co stanowiło nie więcej niż 75% wydatków kwalifikowalnych oraz środki własne nie mniej niż 4.104,4 tys. zł.

⁴¹ Całkowite wydatki kwalifikowalne Projektu wynosiły 15.000,0 tys. zł, w tym środki z EFRR – 15.000,0 tys. zł, co stanowiło 100% całkowitych wydatków kwalifikowalnych.

⁴² Kwotę określono w aneksie nr UDA-POKL.06.02.00-22-143/12-01 z dnia 27 lutego 2015 r. Płatność ze środków UE wynosiła 6.200,0 tys. zł oraz 1.080,0 tys. zł z dotacji celowej z budżetu krajowego.

⁴³ Zwany w umowie „Okresem Budowy Portfela” – czyli okresem w jakim pośrednik finansowy może udzielać wsparcia ostatecznym beneficjentom przy wykorzystaniu środków w ramach limitu pożyczki globalnej – tj. okres, w jakim mogą być udzielane jednostkowe pożyczki.

⁴⁴ Z tego w: 2013 r. – 552,7 tys. zł, co stanowiło 1,2% łącznej kwoty pożyczek udzielonych w tym roku, 2014 r. – 855 tys. zł, co stanowiło 2,2% ogólnej kwoty, 2015 r. – 1.065,2 tys. zł, co stanowiło 4% łącznej kwoty i I półrocza 2016 r. – 15 tys. zł, co stanowiło 0,1% łącznej kwoty.

2.2. W latach 2013-2016 (I półrocze):

- Komisja Pożyczkowa odbyła łącznie 201 posiedzeń pozytywnie, opiniując wnioski o udzielenie pożyczki na łączną kwotę 123.715,5 tys. zł.⁴⁵;
- Fundusz udzielił łącznie 1.838 pożyczek na kwotę 123.715,5 tys. zł, z tego w ramach:
 - inicjatywy JEREMIE działanie 1.3 – 1.077 (58,6% łącznej liczby udzielonych pożyczek) na kwotę 85.708,9 tys. zł (69,3% łącznej kwoty udzielonych pożyczek);
 - RPO działanie 1.4 – 393 (21,4%) na kwotę 20.936,2 tys. zł (16,9%);
 - PO KL – 267 (14,5%) na kwotę 9.579,5 tys. zł (7,7%);
 - PO RPW – 33 (1,8%) na kwotę 5.107,5 tys. zł – tylko w latach 2014-2015 (4,1%);
 - środków własnych – 68 (3,7%) na kwotę 2.383,4 tys. zł (1,9%).

(dowód: akta kontroli str. 427-511, 601-603)

2.3. W okresie objętym kontrolą struktura pożyczek udzielonych przez Fundusz przedstawiała się następująco:

- według celu finansowanego wsparcia – największą grupę zarówno, co do liczby, jak i wartości, stanowiły pożyczki inwestycyjne – 1.467 (79,8%) na łączną kwotę 111.722,2 tys. zł (90,3%), następnie: pożyczki inwestycyjno-obrotowe – 267 (14,5%) – 9.579,5 tys. zł (7,7%), obrotowe 94 (5,1%) – 1.368,5 tys. zł (1,1%) oraz inne pożyczki nie zaliczane do ww. kategorii – 10 (0,5%) – 1.045,6 tys. zł (0,8%);
- według podziału na startupy⁴⁶ i inne – startupy stanowiły 42,8% łącznej liczby udzielonych pożyczek (786) oraz 29,9% łącznej wartości udzielonych pożyczek (37.007,5 tys. zł);
- według liczby osób zatrudnionych przez pożyczkobiorcę – mikro przedsiębiorstwa⁴⁷ stanowiły 94,6% łącznej liczby udzielonych pożyczek (1.739) i 86,4% łącznej wartości udzielonych pożyczek (106.938,0 tys. zł); pozostałą część – 5,4% stanowiły małe przedsiębiorstwa⁴⁸ (99) i 13,6% wartości – 16.777,5 tys. zł;
- według wielkości jednostkowego wsparcia:
 - najliczniejszą grupę pożyczek pod względem ich liczby stanowiły pożyczki o wartości do 50 tys. zł (49,7% – 914), następnie pożyczki w przedziałach: od 50 tys. zł do 100 tys. zł (26,2% – 482), od 100 tys. zł do 150 tys. zł (11,5% – 211), od 150 tys. zł do 250 tys. zł (9,1% – 167) i od 250 tys. zł do 500 tys. zł (3,5% – 64). Pożyczek powyżej 500 tys. zł nie udzielano;
 - najliczniejszą grupę pożyczek pod względem ich wartości stanowiły pożyczki od 150 tys. zł do 250 tys. zł (25,1% – 31.092,4 tys. zł), następnie pożyczki

⁴⁵ Z tego w: 2013 r. – 58 na kwotę 43.688,9 tys. zł, 2014 r. – 64 na kwotę 38.220,8 tys. zł, 2015 r. – 51 na kwotę 25.943,4 tys. zł i I półroczu 2016 r. – 28 na kwotę 15.847,4 tys. zł.

⁴⁶ Definicja Startup obejmuje podmioty prowadzące działalność gospodarczą nie dłużej niż 24 – mce, za wyjątkiem programów RPO i SPO (środki własne dla MŚP), w których Startup to podmiot prowadzący działalność gospodarczą nie dłużej niż 6-mcy.

⁴⁷ Zatrudniające mniej niż 10 pracowników.

⁴⁸ Zatrudniające mniej niż 50 pracowników.

w przedziałach: od 50 tys. zł do 100 tys. zł (22,8% – 28.241,0 tys. zł), od 100 tys. zł do 150 tys. zł (18,6% – 22.960,3 tys. zł), do 50 tys. zł (17,7% – 21.923,4 tys. zł) i od 250 tys. zł do 500 tys. zł (15,8% – 19.498,4 tys. zł);

– według długości obowiązywania pożyczki:

- najliczniejszą grupę pod względem ich liczby stanowiły pożyczki o okresie obowiązywania od 4 do 5 lat (68,7% – 1.262), następnie o okresie obowiązywania: od 2 do 3 lat (19,2% – 353), do 1 roku (4,4% – 80), od 1 do 2 lat (4,2% – 77) i od 3 do 4 lat (3,6% – 66). Pożyczek powyżej 5 lat nie udzielano;
- najliczniejszą grupę pożyczek pod względem ich wartości stanowiły pożyczki od 4 do 5 lat (83,4% – 103.142,9 tys. zł), następnie o okresie obowiązywania: od 2 do 3 lat (12,4% – 15.382,4 tys. zł), od 3 do 4 lat (1,9% – 2.322,4 tys. zł), od 1 do 2 lat (1,3% – 1.652,0 tys. zł) i do 1 roku (1,0% – 1.215,8 tys. zł).

Według sektora działalności pożyczkobiorców – łącznie, kwotowo⁴⁹, najwięcej pożyczek udzielono przedsiębiorcom działającym w sektorze usług i transportu (64,3% – 79.517,2 tys. zł), następnie w sektorze handlu (19,3% – 23.886,5 tys. zł), produkcji (8,5% – 10.543,0 tys. zł), budownictwa (4,6% – 4.104,8 tys. zł) oraz w innych, wyżej nie wymienionych (3,3% – 4.104,8 tys. zł).

W Funduszu nie prowadzono ewidencji pozwalającej na wyodrębnienie pożyczek udzielonych przedsiębiorstwom zorientowanym na innowacje oraz dotyczących przedsięwzięć mających na celu ochronę środowiska, a także umożliwiającej podział pożyczek według długości okresu prowadzenia działalności przez pożyczkobiorcę.

(dowód: akta kontroli str. 604-609)

2.4. Zaangażowanie kapitału pożyczkowego⁵⁰ według stanu na dzień 31 grudnia w latach 2013-2015 wynosił odpowiednio: 87,1%, 93,2% i 79,2%, a na dzień 30 czerwca 2016 r. – 85,8%. W Funduszu nie określano dopuszczalnego poziomu zaangażowania kapitału.

(dowód: akta kontroli str. 610)

2.5. Kapitał pożyczkowy wynosił, według stanu na 31 grudnia w latach 2013-2015 i 30 czerwca 2016 r., odpowiednio: 86.533,1 tys. zł, 96.515,7 tys. zł, 108.892,8 tys. zł i 101.062,3 tys. zł, udział środków UE w tym kapitale – 77,4%, 80,0%, 83,1% i 82,4%.

(dowód: akta kontroli str. 610)

2.6. Przeciętny koszt jednej pożyczki⁵¹ wynosił 7,0 tys. zł w 2013 r., 5,8 tys. zł w 2014 r., 7,5 tys. zł w 2015 r. i 6,2 tys. zł w I półroczu 2016 r., w tym z tytułu pożyczek z środków UE odpowiednio: 7,5 tys. zł, 6,0 tys. zł, 5,6 tys. zł i 5,3 tys. zł. Przeciętny koszt jednej pożyczki w badanym okresie wyniósł: w ramach inicjatywy

⁴⁹ Według danych szacunkowych Funduszu.

⁵⁰ Rozumiany jako stosunek kwot niespłaconych pożyczek aktywnych do wielkości kapitału pożyczkowego.

⁵¹ Liczony jako iloraz sumy kosztów rodzajowych poniesionych przez Fundusz i liczby udzielonych pożyczek w danym roku. Zestawienie kosztów dotyczących działalności pożyczkowej dla MSP Fundusz (w podziale na realizowane projekty) przedstawia kwoty zrefundowanych kosztów zarządzania dot. realizowanych projektów. Natomiast pozycje dot. środków własnych – SPO i NGO zawierają zarówno koszty niekwalifikowalne poszczególnych projektów, jak i ogólne koszty prowadzenia działalności. Spółka nie prowadzi wyodrębnionej ewidencji dot. całości ponoszonych kosztów na poszczególne projekty, tj. zarówno kwalifikowalnych, jak i niekwalifikowalnych. Fundusz ma obowiązek wyodrębniania w ewidencji wyłącznie zrefundowanych kosztów zarządzania. Koszty przypadające na poszczególne projekty ponoszone są zarówno w okresie budowy portfela pożyczek, jak i po jego zakończeniu (bieżąca obsługa portfela pożyczek, monitoring i windykacja). Z obydwu powyższych powodów, tj. wyliczenie jednostkowego kosztu pożyczki tylko w okresie udzielania pożyczek oraz w odniesieniu wyłącznie do zrefundowanych kosztów zarządzania nie pokazuje rzeczywistych wartości, zarówno poszczególnych projektów, jak i środków własnych.

JEREMIE – 5,5 tys. zł, RPO – w 1,7 tys. zł, RPO 1.4_3 – 1,1 tys. zł, PO KL 2,4 tys. zł i PO RPW – 9,2 tys. zł.

Przychody⁵² z tytułu udzielonych pożyczek⁵³ wyniosły w powyższym okresie odpowiednio: 4.811,1 tys. zł, 4.145,2 tys. zł, 2.518,1 tys. zł i 1.449,0 tys. zł, w tym w ramach projektów UE: 4.227,3 tys. zł, 3.653,2 tys. zł, 2.147,3 tys. zł i 1.281,6 zł. Natomiast odsetki⁵⁴ odpowiednio: 319,9 tys. zł, 367,8 tys. zł, 305,9 tys. zł i 284,7 tys. zł, w tym od środków UE: 285,2 tys. zł, 315,0 tys. zł, 258,6 tys. zł i 253,8 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 540-543, 601, 610)

2.7. W wyniku badania dokumentacji 38 podmiotów, z którymi Fundusz podpisał umowy pożyczki, na łączną kwotę 4.690,5 tys. zł⁵⁵, w szczególności stwierdzono, że:

- przed podjęciem przez Zarząd Spółki decyzji o udzieleniu wsparcia m.in.: we wszystkich wymaganych przypadkach Fundusz przeprowadzał wizytację, a w każdym przypadku sprawdzano zaległości w zapłacie podatków i składek ZUS oraz informacje dostępne w Biurze Informacji Gospodarczej;
- pobrana prowizja oraz określone w umowie oprocentowanie były zgodne z obowiązującymi w Funduszu tabelami oprocentowania i stawek prowizyjnych;
- środki każdorazowo przekazywano po dokonaniu przez pożyczkobiorców zabezpieczenia pożyczki;
- windykacja prowadzona była w trzech przypadkach (8%);
- według stanu na dzień 20.10.2016 r. 35 przedsiębiorców prowadziło działalność, a trzech – nie prowadziło.

(dowód: akta kontroli str. 611-772)

W zakresie wykorzystania i rezultatów powyższych 38 pożyczek stwierdzono m.in., że:

- w 34 przypadkach (89,5%) udzielenie pożyczki z preferencyjnym oprocentowaniem (od 0,0% do 3%) stanowiło udzielenie pomocy publicznej w wysokości łącznie 2.734,9 tys. zł⁵⁶, tj. pożyczki zostały udzielone

⁵² Przychody z tytułu odsetek, prowizji i innych opłat w udziale Funduszu pozostają w Spółce, natomiast przychody w części Menadżera dot. projektu JEREMIE, PO RPW zwracane są kwartalnie na dedykowany rachunek bankowy Menadżera, w ramach projektu PO KL przychody po potrąceniu kosztów zarządzania powiększają kapitał pożyczkowy, z którego udzielane są pożyczki, w ramach projektów RPO 1.4_2, RPO 1.4_3 przychody w pierwszej kolejności przeznaczone są na pokrycie kosztów zarządzania, w pozostałej części zwracane są IZ.

⁵³ Zestawienie przychodów uzyskanych przez Fundusz z tyt. udzielonych pożyczek przedstawia całość przychodów, zarówno w części przypadającej na udział Menadżera/IZ, jak i Spółki.

⁵⁴ Przychody z tytułu odsetek od kwot kapitału zgromadzonych na rachunkach bankowych w udziale Funduszu pozostają w Spółce, natomiast przychody w części Menadżera dot. projektu JEREMIE, PO RPW zwracane są kwartalnie na dedykowany rachunek bankowy Menadżera, w ramach projektu PO KL przychody po potrąceniu kosztów zarządzania powiększają kapitał pożyczkowy, z którego udzielane są pożyczki, w ramach projektów RPO 1.4_2, RPO 1.4_3 przychody w drugiej kolejności przeznaczone są na pokrycie kosztów zarządzania, w pozostałej części zwracane są IZ. Spółka płaci podatek dochodowy od osób prawnych w części Spółki.

Do ewidencji i rozliczania pożyczek (umowy pożyczkowe, wpłaty, ich rozliczanie, naliczanie odsetek, itp.) Spółka korzysta z programu SRP. Raz w miesiącu następuje eksport danych do systemu finansowo-księgowego FK Symfonia. W systemie księgowym ewidencjonowane są wypłaty, spłaty pożyczek w podziale na poszczególne programy. W trakcie roku w systemie FK ewidencjonowane są przychody wyłącznie z tytułu spłaconych rat kapitałowo-odsetkowych. Natomiast na dzień bilansowy (31 grudnia) księgowane są memoriałowo również odsetki naliczone (wymagalne).

⁵⁵ W ramach inicjatywy JEREMIE nr: 2.3/2012/FPJWP/3/089 – 5 umów (dalej: „JEREMIE 3”), 2.4/2013/FPJWP/3/159 – 3 umowy (dalej: „JEREMIE 4”), 2.5/2014/FPJWP/8/217 – 4 umowy (dalej: „JEREMIE 5”), 2.2/2011/FPJWP/1/039/NL/178 – 1 umowa (dalej: „JEREMIE 2nl”), 2.2/2011/FPJWP/1/039/NL-2/260 – 2 umowy (dalej: „JEREMIE 2nl2”), 2.3/2012/FPJWP/3/089/NL-2/264 – 3 umowy (dalej: „JEREMIE 3nl2”). W ramach RPO umowa nr: UDA-RPPM.01.04.00-00-003/09-00 – 8 umów. W ramach RPO 1.4_3 umowa nr UDA-RPPM.01.04.00-00-001/15 – 3 umowy. W ramach PO RPW umowa nr 1/PG/POPW/2012/13 – 4 umowy. W ramach PO KL umowa nr UDA-POKL.06.02.00-22-143/12-00 – 5 umów.

⁵⁶ Od 9,1 tys. zł do 300 tys. zł.

z oprocentowaniem poniżej poziomu stopy referencyjnej UE⁵⁷ (Fundusz w tym zakresie wystawiał stosowne zaświadczenia);

- przed udzieleniem pożyczek przedsiębiorcy zadeklarowali utrzymywanie łącznie 228 miejsc pracy, a przy 22 pożyczkach również – stworzenie 46,5 nowych miejsc pracy. Według stanu na 20 października 2016 r. zaprzestano prowadzenia działalności gospodarczej w trzech przypadkach, w których deklarowano utrzymanie dwóch istniejących miejsc pracy oraz utworzenie dwóch nowych;
- w 34 przypadkach (na kwotę 4.515,49 tys. zł) pożyczki miały charakter inwestycyjny, a w czterech inwestycyjno-obrotowy (175 tys. zł). Dotyczyły one: w dwóch przypadkach inwestycji budowlanych⁵⁸, w jednym przypadku – zakupu nieruchomości celem wynajmu, w 30 – zakupu innych środków trwałych i wyposażenia⁵⁹, a w 5 – wydatków na adaptację i remonty;
- w jednym przypadku, w dniu podpisania umowy i dniu przekazania środków z tytułu pożyczki, jej cel (zakup przyczep kempingowych) nie był związany bezpośrednio z zakresem planowanej i zarejestrowanej przez pożyczkobiorcę działalności gospodarczej (przygotowanie i podawanie napojów);
- w przypadku: siedmiu umów (18,4%) przedsiębiorcy działali na rynku nie dłużej niż 2 lata, 23 umów (60,5%) przedsiębiorcy działali na rynku dłużej niż trzy lata, a w 16 (42,1%) – pożyczki udzielono przedsiębiorcom, którzy nie deklarowali utworzenia nowych miejsc pracy;
- wszyscy przedsiębiorcy należeli do grup docelowych projektów, z których otrzymali pożyczki, w tym:
 - w przypadku trzech umów pożyczek udzielonych w ramach RPO 1.4_3 przedsiębiorcy prowadzili działalność poza Trójmiastem;
 - w przypadku czterech umów pożyczek udzielonych w ramach PO RPW przedsiębiorcy prowadzili działalność na terenie województwa warmińsko-mazurskiego;
 - w 18 przypadkach pożyczki w ramach inicjatywy JEREMIE były udzielane na finansowanie działalności gospodarczej mikro lub małego przedsiębiorcy prowadzonej na terenie województwa pomorskiego, w zakresie jej budowy, rozbudowy lub rozszerzenia działalności gospodarczej;
- spośród pięciu umów pożyczek udzielonych w ramach PO KL, przedsiębiorcy w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających dzień przystąpienia do projektu, nie posiadali zarejestrowanej działalności gospodarczej⁶⁰; według stanu na dzień 20.10.2016 r., czterech przedsiębiorców prowadziło działalność gospodarczą, a jeden – nie prowadził.

(dowód: akta kontroli str. 611-772)

⁵⁷ Dz. Urz. UE C 14 z 19 stycznia 2008 r., str. 6.

⁵⁸ Zakup materiałów i budowa budynku handlowo usługowego, dofinansowanie budowy hali produkcyjnej.

⁵⁹ Zakup pojazdów, maszyn budowlanych, przyczep kempingowych, maszyn produkcyjnych.

⁶⁰ Nie posiadali przychodów ani dochodów za rok poprzedzający złożenie wniosku.

Prezes Zarządu wyjaśniła, że w zakresie realizacji projektu w ramach PO RPW działania operacyjne Funduszu opierały się na przyjętych przez Spółkę, od lat tych samych praktykach. Pozyskiwanie klientów w ramach projektu odbywało się poprzez kampanie reklamowe oraz działania promocyjno-informacyjne. Na potrzeby realizacji projektu (zbudowania portfela) Spółka otworzyła samodzielny oddział w Elblągu, w którym zatrudniony został na umowę o pracę Doradca Klienta/Kierownik Projektu.

Oddział został zamknięty z końcem 2015 r., po okresie zbudowania portfela. Obecnie portfel obsługiwany jest z poziomu Centrali Spółki.

(dowód: akta kontroli str. 427-431)

2.7.1. W Metrykach Produktu Finansowego, stanowiących załączniki do umów operacyjnych – pożyczek globalnych w ramach inicjatywy JEREMIE (punkt IV podstawowe parametry produktu), stwierdzono m.in., że część jednostkowych pożyczek powinno być przeznaczonych na finansowanie Startupów, tj. 90 umów w przypadku JEREMIE 4, 25% umów w przypadku JEREMIE 2n1, 35 umów w przypadku JEREMIE 5, 25% umów w przypadku JEREMIE 2n2.

(dowód: akta kontroli str. 175-183, 193-199, 228-236, 246-253)

W przypadku JEREMIE 4 zawarto łącznie 321 umów, w tym na finansowanie startupów – 114 (Fundusz był zobowiązany do udzielenia min. 90); JEREMIE 2n1 – 86, w tym starupy – 17, tj. 19,8% (Fundusz powinien udzielić min. 25%); JEREMIE 5 – 162, w tym starupy – 57 (Fundusz był zobowiązany do udzielenia min. 35); JEREMIE 2n2 – 116, w tym starupy – 41, tj. 35% (Fundusz powinien udzielić min. 25%).

(dowód: akta kontroli str. 843-845, 862)

2.8. Z informacji uzyskanych przez NIK od 19 przedsiębiorców, którzy zawarli umowy pożyczki wynikało, że w 58% przypadków dotychczas nie mieli oni problemów z uzyskaniem finansowania zewnętrznego, a w 32% – dotychczas z takiej możliwości nie korzystali. Tylko jeden z przedsiębiorców (5%) jako przyczynę skorzystania z oferty Funduszu podał odmowę udzielenia kredytu przez bank.

W przypadku takich informacji od pięciu przedsiębiorców, z którymi nie podpisano umów pożyczki, 60% podmiotów nie miało problemów z uzyskaniem kredytu lub pożyczki w banku lub innym funduszu, 20% – dotychczas z takiej oferty nie korzystało, a 20% wskazywało, iż przyczyną złożenia wniosku o pożyczkę w Funduszu była odmowa udzielenia kredytu przez bank oraz mniejsze zabezpieczenie przy kredycie.

Największy wpływ na decyzję o wnioskowaniu o pożyczkę z oferty Funduszu⁶¹ miała konkurencyjność oprocentowania w stosunku do innych ofert kredytowych (84%), brak lub niska prowizja (42%), przyjazne procedury i warunki (42%), a także szybkość procesu udzielenia pożyczki (42%) oraz elastyczność i indywidualne podejście do klienta (32%).

(dowód: akta kontroli str. 531-600)

2.9. Zarządzeniem wewnętrznym z dnia 31 października 2014 r., zmienionym Zarządzeniem wewnętrznym z dnia 31 marca 2015 r., Prezes Zarządu Funduszu wprowadził Instrukcję „Monitoring i Kontrole” (dalej: „Instrukcja Monitoring i Kontrole”).

⁶¹ Z informacji uzyskanych od 19 przedsiębiorców, którzy zawarli umowy pożyczki oraz pięciu, którzy nie podpisali umowy.

Instrukcja ta regulowała m.in. zasady monitoringu w celu ograniczenia możliwości wystąpienia ryzyka nakładania się finansowania/dofinansowania, tj.:

- pozyskiwanie od pożyczkobiorców oświadczeń, iż w ramach realizacji celu pożyczki nie następuje nakładanie się finansowania/dofinansowania;
- weryfikację złożonych oświadczeń na podstawie listy beneficjentów funduszy europejskich publikowanych na stronach Urzędu Marszałkowskiego, a także danych w aplikacji SHRiMP⁶² wraz ze stosownym udokumentowaniem takiej weryfikacji.

(dowód: akta kontroli str. 84-90)

Fundusz monitorował pożyczki pod kątem nakładania się finansowania:

- na etapie przed podpisaniem umowy, poprzez podpisanie odpowiedniego oświadczenia, a także poprzez weryfikację w bazie Shrimp informacji dotyczących pomocy de minimis wnioskodawcy (czy nie zostały przekroczony próg pomocy de minimis określony przepisami);
- w trakcie trwania umowy, poprzez weryfikację w bazie Shrimp/SIMIK informacji dotyczących pomocy de minimis pożyczkobiorcy – w przypadku, gdy w bazie Shrimp pojawiała się u danego przedsiębiorcy nowa pomoc de minimis, był on zobowiązany do ponownego złożenia oświadczenia o nienakładaniu się finansowania w zakresie wykorzystanej pożyczki (weryfikacja coroczna)⁶³.

(dowód: akta kontroli str. 108, 611-626, 846-850)

2.10. Fundusz nie prowadził rejestru podmiotów, którym odmówiono wsparcia, a także dokumentacji tych podmiotów. Złożenie wniosku pożyczkowego nie wiązało się z pobieraniem przez Fundusz żadnych opłat.

W przypadku nieodebrania dokumentacji przez wnioskodawców rezygnujących ze wsparcia, dokumentacja ta była niszczona na podstawie komisijnego protokołu z niszczenia dokumentacji niearchiwalnej.

(dowód: akta kontroli str. 20-27)

Ustalone
nieprawidłowości

1) Fundusz w dniu 09.02.2015 r. zawarł z przedsiębiorcą umowę pożyczki nr POKL/15/01/0018, a w dniu 10.02.2015 r. przekazał na rachunek bankowy przedsiębiorcy środki w kwocie 50 tys. zł, pomimo, iż cel inwestycyjny, na który pożyczka została udzielona, tj. zakup przyczep kempingowych, w dniu podpisania umowy, nie był związany bezpośrednio z zakresem działalności gospodarczej pożyczkobiorcy (zgodnie z §4 ust. 2 Regulaminu Projektu PO KL⁶⁴ osoba ubiegająca się o pożyczkę musiała zarejestrować działalność gospodarczą przed podpisaniem umowy pożyczki).

Według informacji z CEIDG na dzień 09.02.2015 r., rozpoczęta w dniu 04.02.2015 r. i wykonywana przez pożyczkobiorcę działalność gospodarcza polegała na przygotowaniu i podawaniu napojów (PKD 56.30.Z).

Było to niezgodne z postanowieniami §3 ust. 1 załącznika nr 4 do Regulaminu Projektu PO KL, w myśl których pożyczka mogła zostać udzielona na cele

⁶² System Harmonogramowania Rejestracji i Monitorowania Pomocy (<https://shrimp.uokik.gov.pl>)

⁶³ Przykładowo, w przypadku umowy nr 2.5/2014/FPJWP/8/217 zawartej w ramach JEREMIE Fundusz zwracał się do przedsiębiorców z pismami informującymi o weryfikacji w 2015 r. i 2016 r. dotyczącej nakładania się finansowania oraz z prośbą o złożenie stosownego oświadczenia, że dowody księgowe dostarczone do udokumentowania pożyczki otrzymanej w Funduszu nie zostały przedstawione w innej instytucji finansowej.

⁶⁴ Uchwała nr 13/13 Rady Nadzorczej Spółki z dnia 20 czerwca 2013 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu Projektu „Kapitał na start. Mikropożyczki dla zakładających działalność gospodarczą realizowanego w ramach Działania 6.2 Wsparcie przedsiębiorczości i samozatrudnienia Priorytetu VI Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013 w województwie pomorskim z dnia 20.06.2013 r. (dalej: „Regulamin Projektu PO KL”).

obrotowe, obrotowo-inwestycyjne albo inwestycyjne bezpośrednio związane z planowanym rozpoczęciem działalności gospodarczej.

Dodać należy, iż w dniu powstania pierwszych zobowiązań pożyczkobiorcy z tytułu zakupu przyczep (08.04.2015 r.), według informacji z CEIDG, wykonywana przez pożyczkobiorcę działalność gospodarcza była zgodna z celem, na który pożyczka ta została udzielona (PKD 55.20.Z).

(dowód: akta kontroli str. 375-377, 378-379, 611, 623, 773-784)

Prezes Zarządu wyjaśniła, że przyczyną powyższej nieprawidłowości był błąd formalny, a zakup przyczep kempingowych na wynajem nastąpił pomiędzy 08.04.2015 r., a 11.06.2015 r., tj. po uzyskaniu przez pożyczkobiorcę w dniu 08.04.2015 r. wpisu dotyczącego rodzaju przeważającej działalności gospodarczej (PKD 55.20.Z – obiekty noclegowe turystyczne i miejsca krótkotrwałego zakwaterowania).

(dowód: akta kontroli str. 785-791)

2) Fundusz w ramach realizacji Umowy Operacyjnej – Pożyczka Globalna nr 2.2/2011/FPJWP/1/039/NL/178, w okresie od 01.09.2014 r. do 31.01.2015 r., udzielił łącznie 86 jednostkowych pożyczek. W ich strukturze tylko 19,8% (17) przeznaczono na finansowanie Startupów⁶⁵. Było to niezgodne z postanowieniami określonymi w punkcie IV.7. Metryki Produktu Finansowego do ww. Umowy Operacyjnej, w myśl których w ramach przyznanego Nowego Limitu Pożyczki Globalnej, minimum 25% udzielonych jednostkowych pożyczek (w ujęciu ilościowym) powinno być przeznaczonych na finansowanie Startupów.

(dowód: akta kontroli str. 193-199, 845)

Prezes Zarządu Spółki wyjaśniła, że powyższa umowa była pierwszą operacją w skali Spółki, jak i w skali województwa realizowaną przez Fundusz w ramach środków pozyskanych z tzw. rolownia czyli spłat kapitału z umowy źródłowej. Pożyczki w ramach ww. umowy były oferowane tylko na poziomie rynkowym – tak jak miało to miejsce w przypadku pierwotnej umowy operacyjnej 2.2/2011/FPJWP/1/039.

Według Prezes Zarządu, trudność w osiągnięciu wskaźnika ilościowego Starterów na poziomie 25% w ujęciu ilościowym wynikała wprost z wysokiego oprocentowania pożyczek na Start. Oprocentowanie rynkowe w przypadku starterów zakłada bowiem podwyższenie stopy bazowej (2,75%), tj. min. o 4 punkty procentowe. Fundusz realizował umowę 2.2/2011/FPJWP/1/039/NL/178 w okresie, kiedy wszyscy pośrednicy finansowi oferowali pożyczki z pomocą de minimis. Spowolnienie dystrybucji pożyczek na warunkach rynkowych wymusiło na Spółce obniżenie oprocentowania już po dwóch miesiącach od rozpoczęcia realizacji Operacji, przy zachowaniu warunków rynkowych wsparcia. Osiągnięcie prawie 20% udziału starterów w ówczesnej sytuacji należy potraktować jako dobry wynik. Metryka Produktu Finansowego określa 25% udział Startup'ów w portfelu jako opcjonalny, co ma swoje potwierdzenie we frazie „powinno być”.

(dowód: akta kontroli str. 860-861)

Zdaniem NIK, zgodnie z postanowieniami określonymi w punkcie V.3. Metryki Produktu Finansowego do ww. Umowy Operacyjnej, pożyczek można było udzielać zarówno na warunkach rynkowych jak i na warunkach korzystniejszych niż rynkowe – zgodnie z zasadami udzielania pomocy de minimis. Natomiast określenie

⁶⁵ Startupy – podmioty prowadzące działalność gospodarczą nie dłużej niż 24 – mce.

„powinno być” oznacza działanie konieczne do wykonania, obowiązkowe, a nie – jak uważa Prezes Zarządu – „opcjonalne”.

Skutkiem nieosiągnięcia wartości powyższego wskaźnika (25%) była niemożliwość wnioskowania przez Fundusz do Menadżera o Zachętę⁶⁶ – co potwierdziła Prezes Zarządu Spółki, chociaż Jej zdaniem – nie miało to wpływu na prawidłową realizację operacji, w tym rozliczanie kosztów zarządzania z tytułu ww. umowy.

(dowód: akta kontroli str. 860-861)

Zgodnie z postanowieniami określonymi w punkcie IX.5. Metryki Produktu Finansowego do ww. Umowy Operacyjnej, Zachęty, w wysokości 2% od wykorzystanej kwoty Nowego Limitu Pożyczki Globalnej, były przyznawane na wnioski Funduszu w przypadku zachowania wykorzystania 100% tego limitu w okresie do 6 miesięcy od rozpoczęcia Okresu Budowy Portfela pod warunkiem spełnienia wymogu przeznaczenia minimum 25% liczby udzielonych jednostkowych pożyczek na finansowanie startupów.

(dowód: akta kontroli str. 193-199)

W ramach powyższej Umowy, dla której zakończył się okres Budowy Portfela⁶⁷, Fundusz od 01.09.2014 r. do 31.01.2015 r. wykorzystał 100% przyznanej kwoty limitu tj. 5.273.198,89 zł⁶⁸.

(dowód: akta kontroli str. 602, 845)

Ocena częściowa

Fundusz, poza jednym błędem formalnym (w przypadku umowy pożyczki w ramach PO KL), w sposób prawidłowy udzielał pożyczek przedsiębiorcom, którzy zasadniczo odpowiadali charakterowi grupy docelowej, określonej w poszczególnych projektach dofinansowanych ze środków UE (w jednym przypadku nie osiągnięto wskaźnika udzielenia 25% jednostkowych pożyczek dla startupów). Weryfikowano wnioski i zawierano umowy zgodnie z przyjętymi regulacjami w tym zakresie. Fundusz pozyskiwał środki z wielu różnych źródeł i wykorzystywał swój kapitał pożyczkowy, udzielając głównie pożyczek na inwestycje mikro przedsiębiorcom, z których 42,8% stanowiły startupy. Wspierano m.in. przedsiębiorców spoza Trójmiasta oraz prowadzących działalność na terenie województwa warmińsko-mazurskiego.

3. Monitorowanie udzielonego wsparcia oraz dostarczanie informacji o osiągniętych rezultatach

Opis stanu faktycznego

3.1. Wprowadzona przez Prezesa Zarządu Funduszu Instrukcja Monitoring i Kontrole dotyczyła umów pożyczkowych w ramach inicjatywy JEREMIE oraz RPO działania 1.4 i regulowała procedurę monitoringu i kontroli związaną z prawidłową realizacją umów pożyczkowych, udzielanych przez Fundusz w zakresie wykorzystania i udokumentowania pożyczki, zgodnie z celem zawartym w umowie. Według postanowień powyższego dokumentu, m.in.:

- pożyczkobiorca zobowiązany był do udokumentowania kwoty pożyczki, zgodnie z celem zawartym w umowie, w terminie 90 dni od daty podpisania umowy (poprzez podpisanie stosownej informacji); termin ten mógł być przedłużany, na

⁶⁶ Część przychodów Menadżera JEREMIE przeznaczonych dla Pośrednika Finansowego (Funduszu) w celu osiągnięcia lepszych wyników.

⁶⁷ Według ram czasowych określonych w Metryce Produktu okres Budowy Portfela kończył się w dniu 04.02.2015 r.

⁶⁸ Ewentualna Zachęta wyniosłaby $2\% \times 5.273.198,89 \text{ zł} = 105.463,98 \text{ zł}$.

wniosek pożyczkobiorcy do 12 miesięcy, a w przypadku długotrwałych inwestycji – do 24 miesięcy;

- kontrole umów pożyczkowych odbywały się w miejscu prowadzenia działalności przez pożyczkobiorcę i służyły potwierdzeniu realizacji celu określonego w umowie;
- kontrole przeprowadzane były dwa razy do roku na losowo wybranej grupie pożyczkobiorców, na podstawie zarządzenia Prezesa Zarządu; z przeprowadzanych kontroli sporządzana była dokumentacja zdjęciowa oraz protokoły.

(dowód: akta kontroli str. 84-90)

W wyniku badania dokumentacji 38 podmiotów stwierdzono, że:

- we wszystkich przypadkach Fundusz wymagał od przedsiębiorców udokumentowania prawidłowości wydatkowania środków z udzielonej pożyczki, natomiast nie badał innych efektów udzielonego wsparcia;
- we wszystkich wymaganych przypadkach (pięciu) Fundusz przeprowadzał kontrole umów pożyczkowych w miejscu prowadzenia działalności przez pożyczkobiorcę; ponadto przedmiotowe kontrole przeprowadzono u innych sześciu przedsiębiorców;
- we wszystkich przypadkach Fundusz nie sprawdzał czy, wnioskodawca próbował dostać kredyt w banku.

(dowód: akta kontroli str. 611-772)

Prezes Funduszu wyjaśniła, że w przypadku projektu PO KL bezpośrednim efektem wsparcia – „celem szczegółowym projektu” (wskazanym we wniosku o dofinansowanie projektu) miało być powstanie 240 przedsiębiorstw. Prowadzony przez Fundusz okresowy monitoring pożyczkobiorców w bazie CEIDG potwierdza systematyczne badanie efektu udzielonego wsparcia. W przypadku pozostałych realizowanych projektów, w ramach badania dokumentacji 38 przedsiębiorców, rzeczywistym efektem udzielonego wsparcia zwrotnego jest wzmocnienie potencjału inwestycyjnego przedsiębiorstwa pożyczkobiorcy (pożyczki udzielane są tylko na cele inwestycyjne). Fundusz zgodnie z wytycznymi Menadżera bada efekt udzielonego wsparcia poprzez weryfikację złożonych przez przedsiębiorcę wszelkich dokumentów potwierdzających wykorzystanie pożyczki na cel wskazany w umowie – oryginałów: faktur, rachunków umów lub innych dokumentów księgowych o równoważnej wartości dowodowej księgowych oraz poprzez okresowe kontrole na losowo wybranej próbie przedsiębiorców. Niezrealizowanie przez Pożyczkobiorcę celu wskazanego w pożyczce skutkowało każdorazowo wypowiedzeniem umowy pożyczki przez Fundusz (w dwóch przypadkach).

Zdaniem Prezesa Zarządu, skuteczność działalności pożyczkowej Funduszu przekłada się wprost na ilość wspartych mikro i małych przedsiębiorstw oraz startupów. Warunkiem prawidłowej realizacji umów operacyjnych/o dofinansowanie i tym samym skuteczności Funduszu jest dodatkowo utrzymanie dozwolonego wskaźnika szkodowości określonego w zapisach umów. Fundusz w dotychczasowej działalności nie przekroczył dopuszczalnych wskaźników szkodowości portfela pożyczkowego.

(dowód: akta kontroli str. 20-27)

Na dzień 30.06.2016 r. z udzielonych w ramach projektu POKL 267 pożyczek, 13 pożyczkobiorców zlikwidowało działalność gospodarczą, z czego sześciu w pierwszym roku prowadzenia działalności gospodarczej.

(dowód: akta kontroli str. 20-27)

W przekazanych informacjach dla NIK 19 przedsiębiorców, którzy zawarli umowy z Funduszem, wykazywało różne efekty realizowanych przedsięwzięć, z tego m.in.: w sześciu przypadkach – utrzymanie się na rynku, w sześciu – osiągnięcie nowych rynków zbytu, w pięciu – wprowadzenie nowych produktów lub usług, w czterech – zwiększenie płynności. W pięciu przypadkach stwierdzili, że jest jeszcze za wcześnie na osiągnięcie efektów. Wyższe przychody lub zysk osiągnięto w trzech przypadkach (16%), a w czterech zmniejszono koszty (21%).

(dowód: akta kontroli str. 531-585)

Zgodnie z informacją uzyskaną przez NIK z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, według stanu na 30.06.2016 r., w porównaniu do danych na dzień podpisania umowy pożyczki, u 15 przedsiębiorców objętych badaniem nastąpił wzrost liczby zatrudnionych osób⁶⁹ od jednej do 22 osób. U sześciu przedsiębiorców liczba zatrudnionych spadła od jednej do siedmiu osób, a w przypadku pozostałych podmiotów – stan zatrudnienia pozostał na tym samym poziomie.

(dowód: akta kontroli str. 792--836)

3.2. Zarząd Funduszu w corocznie sporządzanych sprawozdaniach z działalności m.in. wykazywał szczegółowe dane o swojej działalności pożyczkowej. W sprawozdaniach wskazano na większy udział wspartych przedsiębiorstw z miejscowości pozaaglomeracyjnych – co było spowodowane coraz większą skutecznością działań informacyjnych sieci PCI. W większości pożyczki przeznaczone były na inwestycje w sektorze usług, a jednym z priorytetów było wspieranie osób rozpoczynających działalność gospodarczą. Ponadto stwierdzono, że działalność pożyczkowa Spółki ma bardzo jasno określony i stabilny profil. Misją Funduszu było wspieranie rozwoju małych i mikro firm poprzez finansowanie ich przedsięwzięć inwestycyjnych pożyczkami na dogodnych korzystniejszych niż rynkowe warunkach.

W ramach inicjatywy JEREMIE Fundusz składał do Menadżera kwartalne sprawozdania z postępu, w których wykazywane były informacje dotyczące realizacji umowy operacyjnej, w tym postępu rzeczowego obejmującego m.in. ilość i wartość udzielonych pożyczek oraz przeznaczenie pożyczek i postępu finansowego, windykacji, informacji i promocji, kosztów zarządzania.

(dowód: akta kontroli str. 432-511, 686-707)

3.3. Spółka nie umarzała pożyczek, natomiast dokonywała odpisów aktualizujących. Odpisy aktualizujące dokonywane były od pożyczek wypowiedzianych, zarówno od wartości niespłaconego kapitału, jak i odsetek. Dopuszczalne poziomy szkodowości opisano w pkt. 1.6 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Liczba i wartość kapitału przeterminowanego⁷⁰ dla pożyczek udzielonych przez Fundusz na koniec każdego okresu objętego badaniem wyniosła odpowiednio: 647 pożyczek o kapitale przeterminowanym w kwocie 8.752,68 tys. zł; 682 pożyczki – 10.353,15 tys. zł; 703 pożyczki – 12.527,6 tys. zł oraz 676 pożyczek o kapitale przeterminowanym w kwocie 24.137,9 tys. zł. W latach 2013-2016 (I półrocze),

⁶⁹ Łącznie z tytułu umów o pracę i zlecenia.

⁷⁰ W kwocie kapitału przeterminowanego ujęto dane dot. przypadków, w których opóźnienie w spłacie pożyczek wynosiło powyżej 30 dni.

udział kapitału przeterminowanego do przekazanego wsparcia⁷¹ wyniósł odpowiednio: 6,2%, 5,7%, 6,1% i 10,9%

(dowód: akta kontroli str. 423-426)

Zgodnie z zarządzeniem PZ z dnia 22 października 2013 r. w Funduszu wprowadzono Instrukcję Windykacji, w której określono m.in.: osoby odpowiedzialne za prowadzenie windykacji, etapy procedury windykacyjnej, zasady monitoringu telefonicznego, korespondencyjnego i przed sądowego, zasady windykacji sądowej i komorniczej, przypadki, w których następuje zakończenie czynności windykacyjnych oraz zasady kontroli czynności windykacyjnych.

(dowód: akta kontroli str. 76-83)

W badanym okresie wypowiedzianych było 341 umów pożyczek na kwotę 14.309,9 tys. zł, z czego według stanu na dzień 30 czerwca 2016 r. wyegzekwowano 6.130,0 tys. zł (tj. 48,2%).

(dowód: akta kontroli str. 837-839)

W badanej próbie 20 postępowań windykacyjnych⁷², według stanu na 30 czerwca 2016 r.):

- wysokość zobowiązań pożyczkobiorców ogółem wynosiła 898,9 tys. zł, w tym z tytułu kapitału pożyczkowego – 894,9 tys. zł;
- wysokość zobowiązań pożyczkobiorców, którym wypowiedziano umowy, wynosiła 302,4 tys. zł, w tym z tytułu kapitału pożyczkowego – 299,1 tys. zł;
- dwie pożyczki zostały w całości spłacone;
- we wszystkich przypadkach Fundusz podejmował próbę zawarcia ugody z dłużnikiem;
- w 10 przypadkach⁷³ podpisano porozumienia w sprawie spłat zaległości, a w 10 przypadkach⁷⁴ wyrażano pisemne zgody na spłatę w ratach;
- w 18 przypadkach przyczyną powstania zobowiązania były problemy finansowe dłużnika, a w dwóch przypadkach – problemy zdrowotne i problemy finansowe;
- sześciu przedsiębiorców nie prowadziło działalności gospodarczej.

(dowód: akta kontroli str. 840)

Odsetki pobierane w związku z nieterminową spłatą zobowiązań Fundusz ustalał na poziomie odsetek ustawowych⁷⁵.

(dowód: akta kontroli str. 840)

3.4. Fundusz nie podawał do BIK informacji o terminowej spłacie zobowiązań przez pożyczkobiorców. Uprawnienie do wpisywania danych do ww. systemu fundusze pożyczkowe uzyskały od 11 października 2015 r.⁷⁶

Prezes Zarządu wyjaśniła, że Fundusz przyjmuje, że terminowa spłata przez pożyczkobiorców ich zobowiązań finansowych wynikających z umowy pożyczkowej jest podstawowym obowiązkiem jednej ze stron umowy, w związku z tym

⁷¹ Większość realizowanych projektów zakłada maksymalny wskaźnik szkodowości, który określany jest jako stosunek niespłaconego kapitału do wartości kwoty projektu/dofinansowania i wyliczany jest na zakończenie realizacji projektu. W 2016 r. Spółka zakończyła realizację Umowy JER2.1, gdzie wskaźnik szkodowości wyniósł 3,5% przy dopuszczalnym wskaźniku 10%. Większość projektów dopuszcza maksymalny wskaźnik szkodowości na poziomie 15%.

⁷² Z próby 32 postępowań windykacyjnych ogółem prowadzonych w okresie objętym kontrolą.

⁷³ Umowy wypowiedziane.

⁷⁴ Umowy trwające.

⁷⁵ W trakcie roku w systemie FK ewidencjonowane są przychody wyłącznie z tytułu spłaconych rat kapitałowo-odsetkowych. Natomiast na dzień bilansowy (31 grudnia) księgowane są memoriałowo również odsetki naliczone (wymagalne).

⁷⁶ Na podstawie art. 105a ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2015 r. poz. 128, ze zm.), zmienionego art. 4 pkt 4 lit. a ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym i niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r. poz. 1357).

umieszczanie informacji o terminowej spłacie pożyczki w bazach krajowych nie jest konieczne.

(dowód: akta kontroli str. 427-431)

3.5. W latach 2013-2016 (I półrocze) z 1.838 zawartych umów pożyczkowych, 6% pożyczek było przynajmniej trzecią pożyczką udzieloną jednemu przedsiębiorcy.

Spośród 20 wybranych losowo podmiotów⁷⁷, które otrzymały pożyczki co najmniej trzykrotnie, największą grupę (15) stanowili pożyczkobiorcy, którzy otrzymali pożyczki trzykrotnie, cztery podmioty otrzymały pożyczki czterokrotnie, a jeden podmiot – pięciokrotnie.

Z powyższej grupy zbadano dokumentację czterech podmiotów i stwierdzono, że:

- trzy podmioty były mikro przedsiębiorcami, a jeden małym przedsiębiorcą;
- trzy podmioty otrzymały pożyczkę trzykrotnie, z tego: dwa – z różnych projektów, a jeden – dwie pożyczki z jednego projektu (JEREMIE 5) i jedną z innego projektu (RPO 1.4_3);
- jeden podmiot otrzymał pożyczkę czterokrotnie z trzech różnych projektów (jeden z JEREMIE 3, dwa z JEREMIE 5 i jeden z JEREMIE 2n12);
- w przypadku podmiotu, który otrzymał pożyczkę trzykrotnie⁷⁸, w wyniku oceny stopnia ryzyka dokonanej przez Fundusz⁷⁹, w przypadku każdej pożyczki, pożyczkobiorca otrzymał tę samą liczbę – 20 pkt., tj. znajdował się w II grupie ryzyka – co oznaczało poziom normalny z zastrzeżeniami;
- w przypadku podmiotu, który otrzymał pożyczkę trzykrotnie⁸⁰, w wyniku oceny stopnia ryzyka dokonanej przez Fundusz, w przypadku pierwszej pożyczki, pożyczkobiorca otrzymał 25 pkt., tj. znajdował się w III grupie ryzyka – co oznaczało poziom standardowy, natomiast w przypadku drugiej i trzeciej pożyczki otrzymał odpowiednio: 18,5 pkt. i 17,6 pkt., tj. znajdował się w II grupie ryzyka – co oznaczało poziom normalny z zastrzeżeniami;
- w przypadku podmiotu, który otrzymał pożyczkę trzykrotnie⁸¹, w wyniku oceny stopnia ryzyka dokonanej przez Fundusz, w przypadku pierwszej i drugiej pożyczki pożyczkobiorca otrzymał 20 pkt., tj. znajdował się w II grupie ryzyka – co oznaczało poziom normalny z zastrzeżeniami, natomiast w przypadku trzeciej pożyczki otrzymał 24,8 pkt., tj. znajdował się w III grupie ryzyka – co oznaczało poziom standardowy;
- w przypadku podmiotu, który otrzymał pożyczkę czterokrotnie⁸², w wyniku oceny stopnia ryzyka dokonanej przez Fundusz, w przypadku pierwszej pożyczki pożyczkobiorca otrzymał 28 pkt., tj. znajdował się w III grupie ryzyka – co oznaczało poziom standardowy, natomiast w przypadku drugiej i trzeciej pożyczki otrzymał 22,6 pkt., tj. znajdował się w III grupie ryzyka – co oznaczało poziom standardowy, a w przypadku czwartej – 22 pkt., tj. znajdował się w III grupie ryzyka – co oznaczało również poziom standardowy.

(dowód: akta kontroli str. 20-27, 841)

⁷⁷ Z otrzymanej bazy podmiotów, za pomocą programu Pomocnik Kontrolera.

⁷⁸ Pożyczki w dniach: 23.09.2013 r. – JEREMIE 3, 23.09.2013 r. RPO i 02.04.2014 r. JEREMIE 4

⁷⁹ Zgodnie z założeniami Funduszu skala stopnia ryzyka mierzona jest liczbą punktów: 0 – 10,0 oznacza grupę ryzyka – I i poziom ryzyka - normalny bez zastrzeżeń; 10,1 – 20, 0 – II – normalny z zastrzeżeniami; 20,1 – 30 – III – standardowy; 30,1 – 40 – IV – poniżej standardu; 40,1 – 50 – V – podwyższony (nie kwalifikuje się do pomocy de minimis); 50,1 i więcej – VI – zagrożony – stracony (poziom nieakceptowalny przez Fundusz).

⁸⁰ Pożyczki w dniach: 23.08.2013 r. – JEREMIE 3, 16.02.2015 r. JEREMIE 3n1 i 18.12.2015 r. JEREMIE 3n12.

⁸¹ Pożyczki w dniach: 16.04.2015 r. – JEREMIE 5, 28.08.2015 r. JEREMIE 5 i 13.04.2016 r. RPO 1.4_3.

⁸² Pożyczki w dniach: 02.10.2013 r. – JEREMIE 3, 29.04.2015 r. JEREMIE 5, 13.08.2015 r. JEREMIE 5 i 27.10.2015 r. JEREMIE 2n12..

Prezes Zarządu wyjaśniła, że pożyczkobiorcy ubiegający się w Funduszu o kolejną pożyczkę podlegają każdorazowo pełnej weryfikacji pod kątem możliwości uzyskania wsparcia – zgodnie z zasadami obowiązującymi w danym programie mikrofinansowania. Przedsiębiorstwo wnioskujące o kolejną pożyczkę zobowiązane jest do złożenia kompletnej dokumentacji określonej w regulaminie pożyczkowym i podlega każdorazowo analizie Funduszu. Fundusz dokonuje kompleksowej oceny standardowo jak przy każdym nowym przedsiębiorcy wnioskującym o pożyczkę, uwzględniając każdorazowo w szczególności spełnienie wszystkich kryteriów określonych dla grupy docelowej oraz wskazany przez Wnioskującego cel finansowania. Dodatkowo Fundusz, zgodnie z zapisami regulaminów działalności pożyczkowej dla odrębnych programów mikrofinansowania, przestrzega maksymalnego zaangażowania Funduszu we wsparcie na rzecz tego samego pożyczkobiorcy, weryfikuje historię spłat pożyczek zaciągniętych w Funduszu, jak również kondycję finansową przedsiębiorcy uwzględniającą zaciągnięte już zobowiązania wobec Funduszu.

Fundusz ocenia stopień/grupę ryzyka pożyczkobiorcy i dokonuje oceny sytuacji finansowej przedsiębiorstwa pożyczkobiorcy uwzględniając takie czynniki, jak:

- sumę miesięcznych obciążeń związanych m.in. z zaciągniętą już w Funduszu pożyczką;
- zwiększony potencjał firmy w wyniku poczynionych już Inwestycji z udzielonych wcześniej pożyczek.

(dowód: akta kontroli str. 20-27)

Z informacji uzyskanych przez NIK od 19 przedsiębiorców, którzy zawarli umowy pożyczki, wynikało, że w 14 przypadkach (84%) zamierzali oni skorzystać ponownie ze wsparcia Funduszu, a w przypadku pięciu przedsiębiorców którzy nie zawarli umów, czterech z nich (80%) stwierdziło, że zamierza ponownie wystąpić do Funduszu o udzielenie pożyczki.

(dowód: akta kontroli str. 531-600)

3.6. W sprawie barier w działalności Prezes Zarządu wyjaśniła, że Fundusz prowadzi nieprzerwanie od ponad 11 lat działalność pożyczkową, której wolumen w znacznej mierze kreowany jest przez dostęp do środków unijnych dedykowanych na wspieranie przedsiębiorstw poprzez instrumenty zwrotne i przekłada się wprost na wzrost lub spadek akcji pożyczkowej.

(dowód: akta kontroli str. 20-27)

W działalności Funduszu w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Fundusz w ramach prowadzonej sprawozdawczości, zgodnie z warunkami określonymi przez jej odbiorców, dostarczał informacji o osiągniętych rezultatach. Monitoring wykorzystania wsparcia prowadzono zgodnie z wewnętrznymi regulacjami. Prowadząc egzekucję należności, w przypadkach przedsiębiorców, którzy mieli trudności ze spłatą zobowiązania, podejmowano działania mające na celu ułatwienie spłaty i zachowania dla nich szansy powrotu na rynek w przyszłości. Do budowy dobrej historii kredytowej swoich klientów, Fundusz nie wykorzystywał uzyskanego w 2015 r. uprawnienia do umieszczania danych o spłacaniu pożyczek w bankowym systemie informacji kredytowej.

IV. Wniosek

Wniosek pokontrolny

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁸³, wnosi o wprowadzenie mechanizmów zapewniających przestrzeganie postanowień regulacji wewnętrznych w zakresie zgodności celu, na który została udzielona pożyczka z zakresem wykonywanej przez przedsiębiorcę działalności gospodarczej.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Gdańsku.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosku

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Gdańsk, dnia 8 grudnia 2016 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Gdańsku

Kontroler:
Dariusz Jurczuk
doradca ekonomiczny

**DYREKTOR DELEGATURY
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
w Gdańsku**

Ewa Jasiurska-Kluczek
Ewa Jasiurska-Kluczek

⁸³ Dz. U. z 2015 r., poz. 1096 oraz z 2016 r. poz. 677 – dalej: „Ustawa o NIK”.